

TANUMS
KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Ärendenummer:

KS 2023/0705

Folkhälsoplan 2024-2025

Dokumenttyp:	
Skreven:	2023-10-18
Dokumentansvarig:	Folkhälsstrateg
Framtagen av:	Folkhälsstrateg
Antagen:	

TANUMS
KOMMUN

Innehåll

Nationella styrdokument	2
Folkhälsopolitikens mål och målområden	2
Agenda 2030	2
Regionala styrdokument.....	3
Lokala styrdokument.....	3
Fokusområden för folkhälsoarbetet i Tanums kommun	4
Jämlig hälsa och hållbar utveckling	4
Barn och ungas uppväxtvillkor	6
Goda levnadsvanor.....	6

Nationella styrdokument

Folkhälsopolitikens mål och målområden

Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken lyder: *”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”*.

Kopplat till det övergripande målet finns åtta målområden:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Agenda 2030

Agenda 2030 för hållbar utveckling syftar att till år 2030 uppnå en social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling i världen. En hållbar utveckling innebär att tillfredsställa dagens behov, utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Agendan består av 17 mål som visar inriktningen för hållbarhetsarbetet i världen, globalt som lokalt.

Agendans 17 mål:

1. Ingen fattigdom	11. Hållbara städer och samhällen
2. Ingen hunger	12. Hållbar konsumtion och produktion
3. Hälsa och välbefinnande	13. Bekämpa klimatförändringarna
4. God utbildning för alla	14. Hav och marina resurser
5. Jämställdhet	15. Ekosystemet och biologisk mångfald
6. Rent vatten och sanitet	16. Fredliga och inkluderande samhällen
7. Hållbar energi för alla	17. Genomförande och globalt partnerskap
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	
10. Minskad ojämlikhet	

Regionala styrdokument

Folkhälsoarbetet i Tanums kommun utgår från ett samverkansavtal med Västra Götalandsregionen, delregional nämnd norra avseende gemensamma folkhälsoinsatser. Enligt avtalet för perioden 2024–2025 ligger följande regionala dokument som grund för folkhälsoarbetet:

- Västra Götalandsregionens budget
- Regional utvecklingsstrategi 2030
- Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

I Västra Götalandsregionens budget för 2024 har fokusområdena ”Utveckla arbetet med folkhälsa och förebyggande arbete” samt ”Fullföljda studier” koppling till folkhälsoarbetet.

I den regionala utvecklingsstrategin är prioriteringen ”Öka inkluderingen – för tillit och sammanhållning” särskilt viktig för folkhälsoarbetet. De insatsområden som lyfts i prioriteringen är:

- Ge fler möjlighet till utbildning och egen försörjning
- Skapa förutsättningar för större samhörighet och tillit mellan människor och till samhället
- Stärka barn och ungas möjlighet till en bra start i livet

Syftet med Färdplanen - länsgemensam strategi för god och nära vård är att stödja omställningen till en god och nära vård, främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans utifrån den enskildes behov. I färdplanen finns sex förändrade arbetssätt beskrivna där arbetssättet ”öka hälsofrämjande och förebyggande insatser” främst är det som är aktuellt för folkhälsoarbetet.

Lokala styrdokument

Tanums vision och verksamhetsmål

Tanums vision lyfter vikten av att kommunen utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart. Visionen lyder:

"Livskvalitet i vardagen

Med förankring i vår mångtusenåriga historia tar vi klivet mot framtidens utmaningar. För att ge våra medborgare en god välfärd gör vi satsningar på skola, omsorg, närings- och föreningsliv.

Vi växer genom att stärka vår identitet som en hållbar kommun full av småskalig entreprenörsanda och livslångt lärande. Här erbjuds möjligheter att bo, verka och vistas året runt i hela kommunen.

Tanum investerar för framtiden som en trygg, hållbar, effektiv och ansvarstagande kommun med service i världsklass.

Detta ger oss livskvalitet i vardagen”.

Verksamhetsmålen för perioden 2024–2026 är följande:

1. Skapa boendeformer och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen där invånare känner trygghet i livets alla skeden.
2. Tillsammans med våra invånare utveckla en god och hållbar välfärd för en ökad livskvalitet.
3. Utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt med kommande generationer i åtanke.
4. Erbjud god service till näringsliv, invånare och civilsamhälle för att underlätta etableringar och skapa goda förutsättningar för ett växande samhälle.

Fokusområden för folkhälsoarbetet i Tanums kommun

Utifrån styrdokumenterna nämnda ovan har fokusområden för folkhälsoarbetet i Tanums kommun arbetats fram. Följande fokusområden gäller för perioden 2024–2025:

- Jämlik hälsa och hållbar utveckling
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Goda levnadsvanor

Med utgångspunkt i dessa fokusområden tar nämnderna fram folkhälsomål utifrån de behov och utmaningar som nämnderna ser utifrån respektive ansvarsområde. Nämndernas folkhälsomål kan vid behov revideras under planens giltighetsperiod. Folkhälsomålen bör ligga till grund för nämndernas ansökningar om folkhälsomedel. Arbetet med att uppnå folkhälsomålen kan även bedrivas i ordinarie verksamhet, utan medel från folkhälsorådet. Nämnderna ansvarar för att redovisa resultatet av arbetet med folkhälsomålen i respektive bokslut.

Jämlik hälsa och hållbar utveckling

Fokusområdet har tydlig koppling till det övergripande målet för folkhälsan i Sverige: *att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa*

i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”.

Visionen för Tanums kommun lyfter vikten av att utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart. Hållbar utveckling är utgångspunkten för Agenda 2030 och innebär att tillfredsställa dagens behov, utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling kräver att man arbetar utifrån samtliga dimensioner i Agenda 2030, såväl den ekonomiska, som den miljömässiga och den sociala.

Folkhälsan i Sverige har utvecklats som positiv för befolkningen som helhet men hälsoklyftorna mellan olika grupper i befolkningen har ökat de senaste decennierna. Att hälsan är ojämlikt fördelad över befolkningen kan till viss del förklaras av skillnader i människors socioekonomiska förhållanden och sociala position.

Genomförande

Folkhälsorådet ska uppmärksamma ojämlikhet i hälsa och verka för att gynna hälsan i alla grupper i befolkningen i Tanums kommun. Detta kan förslagsvis ske genom att prioritera medel till folkhälsoinsatser som syftar att stärka förhållanden och villkor för en jämlik hälsa. De förhållanden och villkor som är länkade till den ojämlika hälsan inkluderar exempelvis tillgång till och skillnader i utbildning, arbete, försörjning, boende och närmiljö.

Folkhälsorådet och folkhälsostrategen kan även stötta nämndernas och förvaltningarnas ordinarie arbete i detta fokusområde. Inom ramen för arbetet med hållbar utveckling finns stöd att få av kommunens miljö- och klimatstrateg.

Folkhälsorådet bör under året uppmärksamma tema-dagar/veckor som infaller under året genom exempelvis kommunikationsinsatser och information till allmänheten. Exempel på tema-dagar/veckor inom detta målområde är orange week (en vecka fri från våld) och Västra Götalands hållbarhetsfestival.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Detta fokusområde inriktar sig på barn från 0 år upp till 20 års ålder.

I visionen för Tanums kommun lyfts en god välfärd genom bland annat satsningar på skola och föreningsliv fram som en viktig faktor för god livskvalitet i vardagen. Dessa är faktorer som har stor betydelse för barn och ungas uppväxtvillkor.

Ett av målområdena för den nationella folkhälsopolitiken är det tidiga livets villkor där goda livsvillkor och möjligheter i tidiga livet lyfts fram som viktiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa. Vidare har målområdet kopplats till Agenda 2030 och flera av de globala målen.

Både faktorer under fosterlivet och under barndomen kan påverka hälsan tidigt såväl som senare i livet. Utifrån barnkonventionen ska barn och unga ges förutsättningar att stärka sin sociala identitet och skaffa sig erfarenheter och kunskaper som krävs för livsval och vuxenliv. Vidare ska barn och unga enligt barnkonventionen ges möjligheter till inflytande och delaktighet, vilket möjliggör utveckling för den enskilda individen och för samhällets demokratiska processer. Flickors och pojkars olika livsvillkor ska uppmärksammas i enlighet med barnkonventionen.

Genomförande

Folkhälsorådet ska verka för att alla barn och unga i Tanums kommun får förutsättningar för en god uppväxt. Detta kan förslagsvis ske genom att prioritera medel till folkhälsoinsatser som syftar att stärka barn och ungas uppväxtvillkor. Exempel på faktorer som har betydelse för barn och ungas uppväxtvillkor är relation till föräldrar eller vårdnadshavare, tillgång till förskola, fullföljda studier, en trygg hemmiljö och föräldrars levnadsvanor.

Folkhälsorådet och folkhälsostrategen kan även stötta nämndernas och förvaltningarnas ordinarie arbete i detta fokusområde.

Folkhälsorådet bör under året uppmärksamma tema-dagar/veckor som infaller under året genom exempelvis kommunikationsinsatser och information till allmänheten. Exempel på tema-dag inom detta område är barnkonventionens dag.

Goda levnadsvanor

Ett av målområdena för den nationella folkhälsopolitiken är levnadsvanor. Människors levnadsvanor har betydelse för deras hälsa, såväl den fysiska som psykiska. Levnadsvanorna i befolkningen skiljer sig åt mellan olika grupper i samhället, till exempel mellan kvinnor och män, yngre och äldre

eller olika socioekonomiska grupper. Människors handlingsutrymme och möjligheter till hälsosamma levnadsvanor behöver stärkas, handlingsutrymmet att välja hälsosamma levnadsvanor påverkas av våra livsvillkor och levnadsförhållanden.

I visionen för Tanums kommun lyfts en god välfärd genom bland annat satsningar föreningsliv fram som en viktig faktor för god livskvalitet i vardagen. Föreningslivet har en stor betydelse för människors levnadsvanor.

Genomförande

Folkhälsorådet ska verka för att befolkningen i Tanums kommun får förutsättningar för goda levnadsvanor. Detta kan förslagsvis ske genom att prioritera medel till folkhälsoinsatser med syfte att öka fysisk aktivitet, stärka den psykiska hälsan, ge sundare matvanor eller minskad konsumtion av alkohol.

Folkhälsorådet och folkhälsostrategen kan även stötta nämndernas och förvaltningarnas ordinarie arbete i detta fokusområde.

Folkhälsorådet bör under året uppmärksamma tema-dagar/veckor som infaller under året genom exempelvis kommunikationsinsatser och information till allmänheten. Exempel på tema-dag suicidpreventiva dagen den 10 september och Spela-roll vilket är en uppmärksamhetsvecka som handlar om att sätta fokus på barn som växer upp i familjer där någon vuxen dricker för mycket.